

2021

Årsrapport fra Hvidvasksekretariatet

Danmarks Finansielle Efterretningsenhed

Rapporten må deles med de underretningspligtige

Kære samarbejdspartnere

I 2021 var det danske samfund fortsat præget af pandemien. Alle samfundsvigtige institutioner løste deres opgaver under vanskelige vilkår. Det var fortsat en politisk prioritet, at staten skulle støtte erhvervslivet med hjælpepakker med henblik på at minimere de negative effekter af pandemien såsom konkurser, øget arbejdsløshed og generel recession. De mange kompensationsordninger, der skulle hjælpe erhvervslivet, fristede desværre også nogle til at forsøge at svindle sig til bistand, de reelt ikke var berettiget til. Allerede i 2020 indledte Hvidvasksekretariatet, SØIK (nu NSK), Erhvervsstyrelsen, Slots- og Kulturstyrelsen og Skattestyrelsen et tæt samarbejde med de underretningspligtige banker og blandt revisorer med henblik på at dæmme op for misbrug af ordningerne. Dette samarbejde har også i 2021 vist at være særdeles effektivt mod svindlen med hjælpepakkerne. Hvidvasksekretariatet har modtaget, behandlet og videresendt flere end 5.000 underretninger relateret til hjælpepakkerne til de involverede tilsynsmyndigheder. Det har ført til en lang række straffesager og administrative afgørelser mod borgere og virksomheder, der misbrugte ordningerne.

2021 var også året, hvor udviklingen af en ny national risikovurdering for hvidvask (NRV) blev iværksat. Der er tale om et særdeles omfattende analytisk produkt. Hensigten er, at NRV'en skal være så anvendelig som mulig for de underretningspligtige, så de kan tilrettelægge deres indsats mod hvidvask på et oplyst grundlag. Det samme gør sig gældende for myndighedsindsatsen, hvor NRV'en skal danne grundlag for vejlednings- og tilsynsindsatsen. NRV'en er også genstand for international opmærksomhed, idet EU og FATF har stor fokus på rapportens vurderinger.

Den nationale strategi for hvidvask og terrorfinansiering udløb i 2021. Hvidvasksekretariatet har deltaget meget aktivt i udviklingen af en ny strategi for 2022-2025, som nu er i høring. Strategien er et vigtigt redskab, der sætter en retning for den samlede danske indsats mod hvidvask og terrorfinansiering. Der er tale om en ambitiøs strategi med en bred palette af indsatser. I Danmark vil vi have det bedste værn mod hvidvask og terrorfinansiering, og strategien anviser retningen.

Den 1. januar 2022 blev en ny National enhed for Særlig Kriminalitet (NSK) oprettet på baggrund af en politisk beslutning om at samle de mest specialiserede enheder i dansk politi. Hensigten er at sikre en stærk indsats mod den mest komplicerede økonomiske, organiserede og it-relaterede kriminalitet i hele riget. Hvidvasksekretariatet er blevet en del af NSK som en operationelt uafhængig og selvstændig virkende enhed. Det er et nyt fælleskab, hvor synergien skal udnyttes i nye samarbejdsrelationer til gavn for den samlede indsats mod hvidvask og terrorfinansiering.

Det nationale og internationale samarbejde skal fortsat styrkes i 2022. Derfor har Hvidvasksekretariatet, i samarbejde med andre myndigheder, udviklet nogle undervisningsforløb, som vil blive afviklet i Danmark, på Færøerne og i Grønland. Awareness-indsatsen er meget afgørende for den samlede indsats, og derfor er bl.a. undervisning af de underretningspligtige en vigtig prioritet. Det nordiske samarbejde og samarbejdet i EU, Egmont og FATF vil også i 2022 blive prioriteret højt. Hvidvask og terrorfinansiering er grænseoverskridende kriminalitet, og det fordrer et tæt samarbejde med alle landes Financial Intelligence Units (FIUs).

På vegne af Hvidvasksekretariatet, Danmarks FIU, vil jeg gerne takke både de underretningspligtige og myndighederne for det gode samarbejde i 2021. Jeg glæder mig meget til at styrke vores samarbejde i forbindelse med implementeringen af den nye strategi for bekæmpelse af hvidvask, terrorfinansiering og finansiering af masseødelæggelsesvåben.

Jørgen Andersen, Afdelingsleder

Mere end 70.000 underretninger i 2021

I Danmark er indsatsen mod hvidvask blevet styrket over en årrække. Dels er lovgivningen blevet strammet på en række punkter, dels sender de underretningspligtige flere underretninger, og samtidig er flere brancher blevet omfattet af hvidvaskloven og dermed pligten til at underrette. Siden 2016 har Hvidvasksekretariatet modtaget et stigende antal underretninger. I 2021 modtog Hvidvasksekretariatet flere end 70.000 underretninger. Det er næsten en firedobling i forhold til 2016, men et fald på 2.998 underretninger i forhold til 2020.

Tabel 1: Antal underretninger sendt til Hvidvasksekretariatet fra 2016-2021

Antal underretninger modtaget	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Total
Total	18.671	24.911	35.769	53.481	73.447	70.449	276.728

*Der er sket en efterregistrering af antallet af modtagne underretninger i 2020 fra 73.249 til 73.447

Underretningerne fordeler sig på tre forskellige typer:

- *Suspicious Transaction Report (STR)*: Underretning om mulig hvidvask med transaktioner mellem personer eller selskaber, kontanthævninger eller kontantindsættelse.
- *Suspicious Activity Report (SAR)*: Underretning om mistænkelig aktivitet, adfærd eller hændelse, hvori der ikke indgår transaktioner.
- *Terror Financing Report (TFR)*: Underretning om mulig terrorfinansiering indeholdende mistænkelige transaktioner eksempelvis til og fra høj-risiko-lande.

Kategoriseringen af underretninger foretages af de underretningspligtige ud fra deres umiddelbare vurdering af mistanken. Ved modtagelse i Hvidvasksekretariatet foretages der screeninger på tværs, og selv om kategoriseringen er meget væsentlig for sekretariatets arbejde, er den ikke afgørende for oplysningernes anvendelse til forskellige typer sager.

Fordelingen af underretninger på rapporttyper fremgår nedenfor. I 2021 modtog Hvidvasksekretariatet 64.398 af typen STR, svarende til 91,4 pct. af de godt 70.000 underretninger. Antallet af STR er faldet med godt 4.600 i forhold til 2020. Samtidig er antallet af SAR steget med godt 1.750 til 5.722, mens antallet af TFR er faldet med 165 til 329.

Tabel 2: Antal underretninger sendt til Hvidvasksekretariatet fordelt på rapporttyper i 2020 og 2021

Rapporttype	2020	2021
STR, Suspicious Transaction Report	68.989	64.398
SAR, Suspicious Activity Report	3.964	5.722
TFR, Terror Financing Report	494	329
I alt	73.447	70.449

Faldet i antallet af underretninger fra 2020 til 2021 skyldes primært fald i underretninger fra pengeinstitutter, valutavekslingsvirksomheder, revisorer, sparevirksomhed mv. (fx leasing).

Særligt spiludbydere og udstedere af elektroniske penge har i 2021 sendt flere underretninger til Hvidvasksekretariatet.

Som det fremgår af nedenstående tabel, kommer størstedelen af de modtagne underretninger fra pengeinstitutter og dernæst spiludbydere, hvilket ligeledes gjorde sig gældende de forgangne år.

Tabel 3: Antal underretninger sendt til Hvidvasksekretariatet fordelt på underrettere fra 2016-2021

Underrettere	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Total
Advokat	11	8	7	19	25	8	78
Andre	63	54	162	169	274	315	1.037
Ejendomsmæglere	1	0	5	5	3	4	18
Forsikringsformidlere	0	0	0	0	2	1	3
Investeringsforeninger og fonde	0	0	0	0	0	2	2
Kunsthåndlere og auktionshuse	0	0	0	0	1	1	2
Livsforsikringsselskaber og pensionskasser	7	29	8	20	12	25	101
Offentlig myndighed	2	24	60	368	684	546	1.684
Pengeinstitut	13.385	18.474	26.417	40.996	58.928	54.422	212.622
Realkreditinstitut	104	166	39	47	25	46	427
Revisor	7	7	32	177	1.907	1.677	3.807
Service Provider*	1	5	7	2	1	15	31
Skatterådgivere, eksterne bogholdere mv.	4	1	3	18	58	76	160
Sparevirksomhed, herunder leasing og finansieringsinstitutter	78	50	74	186	271	197	856
Spiludbyder	2.968	3.892	6.623	8.433	7.625	9.220	38.761
Udbydere af veksling mellem virtuelle valutaer og fiatvalutaer	0	0	0	18	34	35	87
Udbydere af virtuelle tegnebøger	0	0	0	0	0	0	0
Udstedere af elektroniske penge og udbydere af betalingstjenester	1.253	1.486	1.740	1.870	2.970	3.508	12.827
Valutavekslingsvirksomhed	787	715	592	1.153	627	351	4.225
Hovedtotal	18.671	24.911	35.769	53.481	73.447	70.449	276.728

* Udbydere af tjenesteydelser til virksomheder: selskabsoprettere, professionelle ledelsesmedlemmer, kontorhoteller mv.

Der er stor forskel på, hvor meget de forskellige typer af underretningspligtige underretter, og der er også stor forskel på, hvor meget de enkelte aktører underretter inden for samme kategori.

Mens det for nogle underretningspligtige er blevet en almindelig del af deres daglige praksis at monitorere og underrette om mistænkelige transaktioner, er der også underretningspligtige, Hvidvasksekretariatet sjældent hører fra, og hvor langt fra alle underretningspligtige har oprettet sig i GoAML, som er det system, der skal underrettes i. Det kan skyldes, at der ikke er tegn på hvidvask, eller at der er en manglende opmærksomhed på hvidvask. Vi opfordrer til, at alle underretningspligtige opretter sig i GoAML, så man straks kan sende en underretning, hvis der er

en mistanke, der ikke kan afkræftes. GoAML er også det system, Hvidvasksekretariatet anvender, når vi sender nyhedsbreve og andre meddelelser ud.

I 2021 kom flere underretningspligtige på GoAML og Hvidvasksekretariatet arbejder tæt sammen med både brancheforeninger og tilsynsmyndigheder for at øge opmærksomheden på området, så vi sammen kan bekæmpe de kriminelle aktører. Kampen mod hvidvask af kriminelt udbytte er en fælles sag, og derfor er underretningerne helt essentielle i arbejdet med at dæmme op for hvidvask og terrorfinansiering.

Videregivelser i 2021

Når Hvidvasksekretariatet videregiver oplysninger til en anden myndighed, fx en politikreds, sker det som en efterretningsoplysning, der kan indeholde oplysninger fra mere end én underretning.

Af tabellen nedenfor fremgår det, hvor mange underretninger, hvorfra Hvidvasksekretariatet har videregivet oplysninger til de enkelte myndigheder. I 2021 blev der 32.044 gange sendt oplysninger videre fra 25.089 unikke underretninger til politikredsene, PET, Skatteforvaltningen og andre offentlige myndigheder samt udenlandske FIUs. Oplysninger fra samme underretning kan nemlig være relevant at videregive til flere myndigheder, fx til en politikreds og til Skatteforvaltningen. De 25.089 unikke underretninger er en stigning på 27 pct. sammenlignet med 2020.

Oplysningerne i underretningerne bliver ikke nødvendigvis videregivet i den samme periode, de er modtaget i. Det skyldes, at underretningerne kan vise sig først at være relevante at videresende i forbindelse med andre underretninger, der kommer til Hvidvasksekretariatet på et senere tidspunkt, eller i forbindelse med en efterforskning.

Tabel 4. Antal gange oplysninger fra en underretning er videregivet til en myndighed i perioden 2016-2021

Modtagere	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Total
Anden offentlig myndighed	21	27	368	388	4.014	3.269	8.087
PET andre administrative oplysninger	0	0	0	0	495	1.958	2.453
PET mistanke om terrorfinansiering	285	1.377	632	2.808	2.998	979	9.079
Politikredsene	882	1.461	1.938	4.774	7.504	8.680	25.239
Skatteforvaltningen	1.178	2.132	5.603	5.276	5.892	12.108	32.189
SØIK**	189	208	619	1.575	3.287	4.873	10.751
Udenlandsk FIU	0	0	0	5	35	177	217
Total	2.555	5.205	9.160	14.826	24.225	32.044*	88.015

* Oplysningerne stammer fra 25.089 unikke underretninger. Der er sket en efterregistrering af antallet af unikke underretninger videregivet i 2020 fra 19.756 til 19.761

**Pr. 1. januar 2022 er SØIK nedlagt, men da denne rapport omhandler 2021, optræder SØIK stadig som en selvstændig enhed i rapporten.

Nyttiggørelse af underretningerne

En finansiel efterretningsenheds kerneopgave er at modtage, analysere og videregive oplysninger om potentiel hvidvask og terrorfinansiering. Derfor er alle underretninger om mistanke om hvidvask eller den bagvedliggende forbrydelse som udgangspunkt relevante for Hvidvasksekretariatet at modtage.

Nyttiggørelsen af underretningerne sker gennem: 1) Videresendelser til andre myndigheder, 2) Udarbejdelse af måludpegningsoplæg, 3) Analyser af trends og tendenser og 4) Udarbejdelse af risikovurderinger.

Videresendelser til andre myndigheder

Tal for videregivelser fremgår ovenfor (Tabel 4). Herunder ser vi nærmere på, hvordan myndighederne nyttiggør de oplysninger, de får, fra Hvidvasksekretariatet.

Politiet bruger blandt andet underretningerne i efterforskninger

Når Hvidvasksekretariatet videregiver oplysninger fra en underretning til en politikreds, kan oplysningerne anvendes på følgende måder:

- Som grundlag for en ny efterforskning vedrørende hvidvask eller anden kriminalitet.
- Til at underbygge en igangværende efterforskning.
- Som efterretninger, der kan indgå i politiets samlede forståelse af kriminalitetsbilledet eller risici inden for forskellige områder.

Hvorvidt en underretning fører til en sag, sigtelse og dom afhænger af en række faktorer fx muligheden for at bevise en forbrydelse, sammenhængen med andre beviser i en straffesag mv.

Efterretningsoplysninger til Skatteforvaltningen giver penge i statskassen

De underretninger, som Hvidvasksekretariatet har delt med skattemyndighederne, har givet over 800 millioner kroner mere i provenu. I de tilfælde, hvor underretningerne i forbindelse med visiteringen ikke har givet anledning til at iværksætte en politimæssig efterforskning, sender Hvidvasksekretariatet efterretningsoplysningerne til Skatteforvaltningen, hvis der er mistanke om skatte- og momsunddragelse mv.. Det er fagområdet Særlig Kontrol i Skattestyrelsen, der modtager efterretningerne.

I 2021 modtog Skattestyrelsen i alt 5.010 efterretningsoplysninger (som kan indeholde en eller flere unikke oplysninger), heraf 4.978 fra Hvidvasksekretariatet og 32 fra politiet, hvilket er en stigning på 137 pct. i forhold til 2020. I 2021 har efterretningsoplysninger ført til 2.425 kontroller og et samlet provenu på godt 810 millioner kroner.

Hvidvasksekretariatet og Skattestyrelsen har et tæt samarbejde. I 2021 har vi samarbejdet om udvikling af automatiserede processer for modtagelse og videresendelser af efterretningsoplysninger. Implementeringen er nu i gang, og vi forventer derfor, at flere efterretningsoplysninger vil blive fremsendt til Skattestyrelsen i 2022.

Erhvervsstyrelsen og Slots- og Kulturstyrelsen bruger underretningerne til at stoppe snyd med hjælpepakker

I 2021 videregav Hvidvasksekretariatet oplysninger fra mere end 2.500 unikke underretninger til Erhvervsstyrelsen og Slots- og Kulturstyrelsen. Underretningerne var primært sendt til sekretariatet af bankerne på grund af mistanke om svindel med kompensationsordningerne. Sammen med Erhvervsstyrelsen og Slots- og Kulturstyrelsen har Hvidvasksekretariatet løbende udarbejdet orienteringsskrivelser til de underretningspligtige med gennemgang af ordninger og informationer om, hvilke risici de underretningspligtige skulle være særligt opmærksomme på.

Nyttiggørelsen af de underretninger, Erhvervsstyrelsen har modtaget, forventes at stige i den kommende periode i forbindelse med efterkontroller af kompensationsordninger. Læs mere om arbejdet med svindel med kompensationsordninger nedenfor.

Underretninger kan blive til konkrete måludpegningsoplæg

I Hvidvasksekretariatet bruger vi også underretningerne til at identificere specifikke personer, virksomheder og mistænkelige netværk, som vi i såkaldte måludpegningsoplæg kan formidle videre til fx politikredsene, Skattemyndighederne, PET og andre myndigheder. Måludpegningsoplæg er typisk større sager, som Hvidvasksekretariatet - på baggrund af underretninger og andre oplysninger - har identificeret, undersøgt og beriget, inden de formidles til rette kompetente myndighed.

Hvidvasksekretariatet bruger underretningerne til at analysere hvidvasktendenser

Som tallene viser, er det ikke alle underretninger, der sendes videre til andre myndigheder. Det betyder dog ikke, at de ikke bliver nyttiggjort.

For ud over at oplysninger fra underretningerne videregives til relevante myndigheder, bruger Hvidvasksekretariatet også underretningerne til at få viden om de metoder, de mistænkelige aktører anvender, og til at blive klogere på hvidvask inden for specifikke områder.

Underretninger er vigtige oplysninger, som Hvidvasksekretariatet bruger til at analysere trends og tendenser, som formidles i blandt andet kvartalsrapporter, oplæg, møder mv. I arbejdet med den kommende nationale risikovurdering indgår underretningerne som vigtig information om, hvad underretningspligtige ser i overvågningen af kunderne. Det fortæller noget om, hvilke metoder, der anvendes, men det fortæller også noget om, hvad der vækker underretningspligtiges opmærksomhed. Det bruger Hvidvasksekretariatets analytikere til at blive klogere på tendenser på hvidvaskområdet.

Hvidvasksekretariatet samarbejder i flere forskellige fora med politikredsene i at anvende finansielle efterretninger i efterforskninger. Det gør vi for at styrke samarbejdet på tværs af politiets enheder og for at få informationerne fra underretningerne ud til dem, der har behov for dem. Hvidvaskunderretninger bliver derfor brugt proaktivt af kredsene selv, hvor de indgår i konkrete straffesager eller til monitoring af bestemte miljøer og personer. At understøtte politikredsene i deres anvendelse af finansielle efterretninger er en vigtig opgave i Hvidvasksekretariatet, som vi vil fortsætte med.

Beslaglæggelser

Pr. 1. januar 2022 trådte en ny fast track-ordning i kraft. Ordningen har sit juridiske ophæng i § 26, stk. 4, i lov om forebyggende foranstaltninger mod hvidvask og finansiering af terrorisme (hvidvaskloven) og bekendtgørelse nr. 2644 af 28. december 2021 om transaktioner omfattet af § 26, stk. 4.

Forud for fast track-ordningens ikrafttræden har der pågået et større koordineringsarbejde mellem Hvidvasksekretariatet og den tidligere Statsadvokat for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet for at fastlægge den nærmere proces for ordningen.

Fast track-ordningen medfører, at underretningspligtige fra den 1. januar 2022 skal undlade at gennemføre transaktioner, hvor pengeinstituttet har viden om, mistanke om eller rimelig grund til at formode, at transaktionen relaterer sig til hvidvask, og hvor det samlede indestående er på 1 million kroner eller derover.

Ved modtagelsen af en fast track-underretning skal Hvidvasksekretariatet inden udløbet af den efterfølgende bankdag træffe beslutning om, hvorvidt der i medfør af retsplejelovens § 807 f skal foretages en midlertidig beslaglæggelse af beløbet.

Såfremt Hvidvasksekretariatet vurderer, at der er grundlag for at foretage midlertidig beslaglæggelse af beløbet, giver Hvidvasksekretariatet den underretningspligtige besked herom, ligesom den, som indgrebet retter sig mod, af Hvidvasksekretariatet som udgangspunkt underrettes om den midlertidige beslaglæggelse og om muligheden for at få den midlertidige beslaglæggelse indbragt for retten.

Derefter fremsender Hvidvasksekretariatet snarest muligt sagen til den relevante politikreds til videre foranstaltning, herunder til vurdering af, hvorvidt der skal foretages en beslaglæggelse af beløbet efter retsplejelovens § 802.

Når Hvidvasksekretariatet modtager en underretning, der *ikke* er omfattet af fast track-ordningen, men hvor der er mulighed for at beslaglægge penge, er det ikke Hvidvasksekretariatet, der foretager den midlertidige beslaglæggelse. Den handling sker i stedet hos politiet, der får oplysningen om den mulige beslaglæggelse fra Hvidvasksekretariatet. De tre største modtagere af oplysninger om mulighed for beslaglæggelse i 2021 var Københavns Politi, Københavns Vestegns Politi og Særlig Efterforskning Øst.

I 2021 modtog Hvidvasksekretariatet 550 underretninger, hvor der var mulighed for at beslaglægge i alt knap 317 millioner kroner.

Svindel med corona-hjælpepakker i 2021

De kriminelle er der, hvor der er penge at hente. Kompensationsordningerne blev iværksat for at holde hånden under dansk økonomi og danske arbejdspladser, men de mange penge har vist sig og viser fortsat at friste kriminelle aktører. Der er fx oprettet fiktive selskaber eller udarbejdet fiktive ansættelseskontrakter for at få del i pengene. For at forebygge, identificere og modvirke

svindlen har der siden foråret 2020 været et tæt samarbejde på tværs af offentlige myndigheder og private aktører. Det er Hvidvasksekretariatets oplevelse, at samarbejdet har været godt og nyttigt, og vi fortsætter samarbejdet i forbindelse med efterkontrollerne, som vi forventer vil føre til flere sager.

I 2021 har Hvidvasksekretariatet identificeret og behandlet 5.108 underretninger med mulig mistanke om svindel med de kompensationsordninger, som Folketinget har vedtaget som følge af COVID-19. Heraf er oplysninger fra 2.707 unikke underretninger videreformidlet til rette myndighed, fx Erhvervsstyrelsen eller Slots- og Kulturstyrelsen, der vurderer, om der kan være foretaget svindel med kompensationsordningerne. Når ikke alle underretninger om mulig svindel med kompensationsordninger videreformidles, skyldes det, at det ved gennemgang af underretningerne er vurderet, at indholdet ikke relaterer sig til svindel med kompensationspakkerne.

I perioden fra 1. april 2020 til 31. december 2021 har Hvidvasksekretariatet identificeret og behandlet i alt 9.541 COVID-19-relaterede underretninger med mulig mistanke om svindel med kompensationsordningerne og videreformidlet 5.361 unikke underretninger.

I hele 2021 modtog SØIK alle politianmeldelser om mulig svindel med kompensationsordningerne, herunder anmeldelser fra fx Erhvervsstyrelsen, og havde blandt andet til opgave at fordele sagerne til de relevante politikredse, der skal efterforske hovedparten af sagerne. Siden 1. april 2020 har SØIK (nu NSK) modtaget 450 anmeldelser om mulig svindel med kompensationsordningerne. Fra 1. april 2020 til 3. marts 2022 er der anmeldt svindel for over 200 millioner kroner. Dele af den anmeldte svindel er opdaget, før der skete udbetaling.

Det forventes, at flere underretninger udløser politianmeldelser i forbindelse med myndighedernes efterkontrol af de ansøgere, der har fået udbetalt kompensation

Informationer deles internationalt

Vores primære internationale samarbejdspartnere er udenlandske FIUs, som vi gennem et netværk deler efterretninger med. Informationerne der deles, anvendes til efterretningsbrug, og ofte gives også tilladelse til, at oplysningerne kan deles med det pågældende lands myndigheder til efterretningsbrug.

I FIU-netværket foretages der primært to typer af informationsdeling: *disseminationsrapporter* og *forespørgsler*.

En disseminationsrapport er en spontan deling af information mellem to FIUs. Denne type information bliver delt, hvis en FIU er kommet i besiddelse af information, der har en forbindelse til en udenlandsk FIUs jurisdiktion. Det vil typisk være deling af mistænkelige transaktioner, hvor en konto, der stammer fra den udenlandske FIUs jurisdiktion, er en part i transaktionerne. Hvis fx en dansk borger eller virksomhed har konto i udlandet, og den udenlandske FIU bliver gjort opmærksom på mistænkelige transaktioner, kan den udenlandske FIU sende oplysningerne til Hvidvasksekretariatet. Det kan også være udenlandske borgere eller virksomheder i udlandet, der lader til at misbruge dansk finansiel infrastruktur til at hvidvask. Så sender den udenlandske FIU en besked til os i Hvidvasksekretariatet, ligesom vi også kan sende den slags oplysninger til andre

lande. Informationen deles dermed med det formål at gøre en anden FIU opmærksom på potentiel kriminalitet, der bliver foretaget i dens jurisdiktion.

En forespørgsel er en anmodning om specifik information fra en udenlandsk FIU, som er relevant for dens arbejde. I en typisk forespørgsel spørges der, om FIU'en har kendskab til specifikke personer, virksomheder eller konti i dens database eller i politiregistre. Ofte forespørges der også om information, der er offentligt tilgængelig såsom hvilke personer eller virksomheder, der er registeret som ejer af en virksomhed. Hertil kan der også forespørges om information, som den forespurgte FIU ikke nødvendigvis har i deres database, men som den har mulighed for at indhente via fx kontoudtog fra en specifik konto.

Det er forskelligt fra FIU til FIU hvilke registre - ud over deres egen database - som de har adgang til, samt hvilken type oplysninger, de har hjemmel til at indhente. Det vil derfor være forskelligt hvilken type information, de forskellige FIUs har mulighed for at dele.

Videregivelsen af information fra Hvidvasksekretariatet til udenlandske FIUs bliver foretaget efter en konkret vurdering af, om informationerne anses for at være relevante for den modtagne part, samt om den udenlandske FIUs begrundelse for forespørgslen om oplysninger bliver vurderet til at være legitim.

Hvidvasksekretariatet behandler også forespørgsler fra Europol og Interpol. I disse typer forespørgsler be- eller afkræfter vi blot, om vi er i besiddelse af information omkring den forespurgte person, virksomhed eller konto. Selve informationen kan kun deles gennem en forespørgsel fra en FIU.

I 2021 rettede Hvidvasksekretariatet 183 forespørgsler til udlandet, hvilket er en stigning i forhold til 2020, hvor der blev lavet 148 forespørgsler. Vi modtog i samme periode 310 forespørgsler fra udlandet, hvilket var 40 færre end i 2020. Når Hvidvasksekretariatet svarer på forespørgsler fra udlandet tages der hovedsageligt udgangspunkt i oplysninger fra én eller flere underretninger.

Underretningens vej gennem systemet

Hvidvasksekretariatets opgave er som nævnt at modtage, visitere, berige, analysere og videresende underretninger fra de underretningspligtige. Underretningernes mistankegrundlag og transaktioner screenes af vores IT-systemer, og alt efter indholdet, håndteres underretningerne derefter.

Information om, at Hvidvasksekretariatet har en underretning på en aktør er tilgængelige for dansk politi, men de skal søge om at få adgang til mistankegrundlag og transaktioner. Det er op til Hvidvasksekretariatet at vurdere, om politiet skal have adgang til underretningerne.

For at give et indblik i underretningens vej gennem systemet har vi opstillet nogle eksempler:

- En revisor indsender en underretning om mistanke om skatteunddragelse. Underretningerne identificeres via vores screeningsystem, kategoriseres via datamodeller og beriges evt. med yderligere oplysninger, som Hvidvasksekretariatet er i besiddelse af. Herefter sendes underretningen til Skattestyrelsen som en efterretningsoplysning. Arbejdet med udvikling af datamodeller betyder, at processerne for identifikation af skatte- og momskriminalitet i vid udstrækning er automatiseret.

- En bank oplyser Hvidvasksekretariatet om, at et beløb kan beslaglægges. Hvidvasksekretariatet håndterer som regel underretningen samme dag eller dagen efter. Det indebærer, at underretningen kvalitetssikres - fx vurderes kvaliteten af mistankegrundlaget og transaktionerne - og herefter beriger Hvidvasksekretariatet underretningen med anden relevant information, inden underretningen videresendes til en politikreds. Politikredsen vurderer oplysningerne og kontakter banken for at fortælle, om midlerne skal beslaglægges. Er der tale om en underretning foretaget i henhold til fast track-ordningen, foretager Hvidvasksekretariatet, som nævnt ovenfor, selv den midlertidige beslaglæggelse.

Mere intelligent arbejde med underretninger

Hvidvasksekretariatet modtager dagligt flere hundrede underretninger. For effektivt at kunne modtage og analysere de oplysninger, har vi i 2021 udvidet vores analysebaserede tilgang gennem udvikling af intelligent måludpegning og styrket den intelligente screening af underretninger.

Ved at bruge netværksanalyser kan vi fremsøge mønstre, der er interessante i forhold til udvalgte typer af økonomisk kriminalitet. Når vi fx har viden om, hvordan sort arbejde og menneskehandel kan se ud i transaktionsdata, kan vi se efter de mønstre i data på mere kvalificerede måder. De komplekse netværk understøttes af nye algoritmer (Natural Language Processing (NLP)), der benyttes som et lag af tekstanalyse oven på netværket. Det gør det lettere at fremsøge typer af aktiviteter fx mistænkelig kriminel adfærd, der ikke kan findes gennem netværkskarakteristika endnu.

Disse og andre typer af avanceret data science gør det lettere at sammenligne store mængder af data og lave mere målrettede sorteringer og grupperinger.

Hvidvasksekretariatet har også udviklet et program, der automatiserer langt størstedelen af arbejdet med at visitere underretninger til Skattestyrelsen, der er den største modtager af efterretningsoplysninger fra Hvidvasksekretariatet. Programmet grupperer underretninger i sager og identificerer, hvilke typer af skattesvig sagerne omhandler, blandt andet ved hjælp af Machine Learning samt en sammenkørsel med CVR-registeret og andre registre. Programmet producerer samtidig en fuldt læsbar beskrivelse af sine fund, som hjælper Skattestyrelsen i det videre arbejde med at behandle sagerne.

Alt dette er muligt, fordi udviklingen af modellerne sker på Hvidvasksekretariatets egen analyseplatform. Det sikrer, at modellerne let kan skaleres eller justeres, og at der er mulighed for at integrere nye datakilder. Hvidvasksekretariatets analyseplatform er en af de helt centrale elementer i arbejdet med at finde personer, virksomheder eller netværk, der potentielt kan blive til måludpegningsoplæg og konkrete efterforskninger hos politiet. Med over 70.000 underretninger om året er det ikke fysisk muligt at gennemlæse alle underretninger eller at have et overblik over deres indbyrdes sammenhæng, og derfor bliver data science på vores egen analyseplatform mere og mere essentielt for Hvidvasksekretariatets arbejde.

Den nationale risikovurdering for hvidvask

Den nationale risikovurdering for hvidvask forventes at udkomme ultimo 2022. Som led i dette arbejde har Hvidvasksekretariatet holdt en række møder med myndigheder og brancheorganisationer, som har været nyttige i arbejdet med at forstå, hvad der optager aktører inden for det danske hvidvask-regime og til at sætte fokus på hvidvask inden for specifikke brancher.

Selvom det er Hvidvasksekretariatet, der har opgaven med at udarbejde den nationale risikovurdering for hvidvask i Danmark, kan vi ikke gøre det uden input fra vores samarbejdspartnere. Derfor er møderne med både myndigheder og brancheorganisationer fortsat en del af arbejdet med risikovurderingen, så vi kan få så meget god information ind i rapporten, som muligt.

Vi er netop i gang med at færdiggøre de kapitler af risikovurderingen der omhandler førkriminalitet, hvidvaskmetoder og omverdensforhold. Resten af foråret og frem til sommeren går Hvidvasksekretariatet i gang med den sektorinddelte risikovurdering af de underretningspligtige brancher. Ydermere foretager Hvidvasksekretariatet rejser til Grønland og Færøerne i forbindelse med udarbejdelsen af de særskilte kapitler om hvidvaskrisikoen i rigsfællesskabet.

Styrket nationalt og internationalt samarbejde

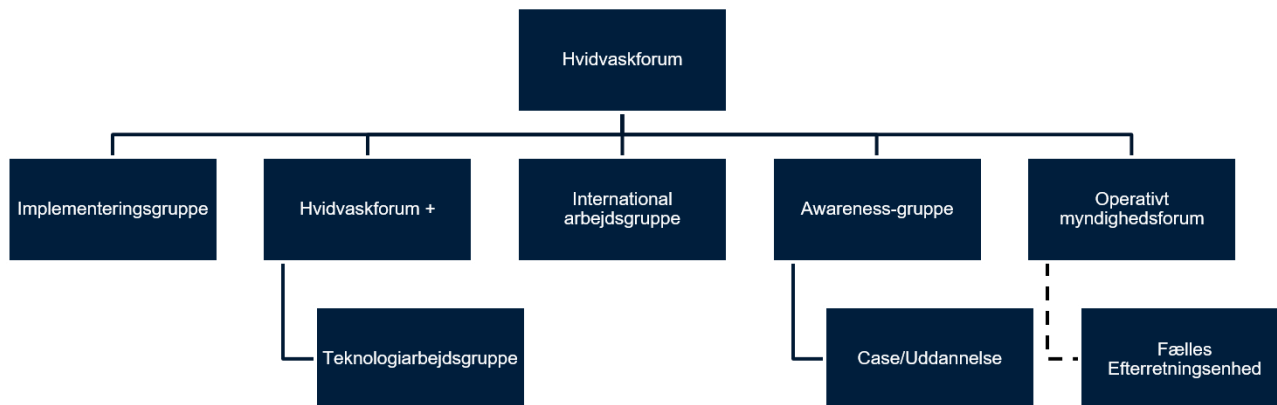
I 2021 er såvel det nationale som det internationale samarbejde blevet styrket. I Danmark er den nationale indsats mod hvidvask og terrorfinansiering organiseret på tværs af tre ministerier, fire tilsynsmyndigheder og de mere end 15.000 underretningspligtige.

Et centralt organ i det samarbejde er det lovfæstede HvidvaskForum. Formålet med HvidvaskForum er at sikre samarbejdet mellem myndighederne som led i indsatsen mod hvidvask og terrorfinansiering og styrke myndighedernes indsats, gennemførelse af nationale og internationale forpligtelser samt vurdere effektiviteten af de foranstaltninger, der er iværksat.

Organiseringen af HvidvaskForum fremgår nedenfor, herunder de nedsatte arbejdsgrupper fx awarenessgruppen som i 2021 har arbejdet med udvikling af casebaseret undervisningsmateriale.

Medlemmer af HvidvaskForum

- Erhvervsministeriet med deltagelse af Finanstilsynet og Erhvervsstyrelsen
- Justitsministeriet med deltagelse af Rigspolitiet, NSK, PET og Hvidvasksekretariatet
- Skatteministeriet med deltagelse af Spillemyndigheden og Skattestyrelsen
- Udenrigsministeriet
- Advokatsamfundet

Af diagrammet fremgår også 'Fælles Efterretningsenhed', som er et nyt samarbejdsrum, hvor også private aktører kan deltage.

Foruden deltagelse i HvidvaskForum og i arbejdsgrupperne, har Hvidvasksekretariatet blandt andet også deltaget i Foreningsarbejdsgruppen under ledelse af Finans Danmark. Den er nedsat for at se på mulighederne for at udvikle en model for risikoklassificering, der kan sikre, at ikke alle foreninger nødvendigvis skal igennem samme kundekendskabsprocedurer for at have en konto i et pengeinstitut.

I 2021 har Hvidvasksekretariatet deltaget i internationalt arbejde og i en række internationale projekter og netværk. Foruden de generelle FATF og Egmont-initiativer har vi blandt andet stillet ressourcer til en assessor i FATF-regi, der deltager i arbejdet med review af Tysklands indsats på hvidvaskområdet, som forventes at udkomme i 2022. Herudover har vi deltaget i arbejdet med FATF's rapport om højreekstremisme og deltaget på konferencer om miljøkriminalitet, menneskehandel og meget andet.

Det internationale arbejde er helt centralt for Hvidvasksekretariatets muligheder for at indhente, dele og videreformidle viden om trends og tendenser på hvidvaskområdet.

Globale aktører på hvidvaskområdet

Financial Action Task Force (FATF) er et mellemstatslig organ oprettet under G7 i 1989. FATF er en global vagthund for hvidvask- og terrorfinansiering samt finansiering af masseødelæggelsesvåben. FATF har udviklet 40 standarder, som mere end 200 lande har forpligtiget sig til at implementere og overholde og organisationen understøtter dermed den globale koordinering af indsatsen. FATF evaluerer løbende de enkelte medlemslandes overholdelse af standarder og indsatser. Danmark blev sidst evalueret i 2017 og en ny evaluering ventes inden længe.

Du kan læse mere om arbejdet i FATF her: <https://www.fatf-gafi.org/>

Egmont Group faciliterer udveksling af information, viden og samarbejde mellem landenes Financial Intelligence Units. Der er mere end 150 lande, der deltager i Egmont-samarbejdet.

Du kan læse mere om arbejdet i Egmont her: <https://egmontgroup.org/>

Godt i gang med 2022

Pr. 1. januar 2022 er Hvidvasksekretariatet en del af National enhed for Særlig Kriminalitet (NSK). Det nationale samarbejde styrkes også gennem udvidelse af HvidvaskForum gennem etablering af et nyt operativt myndighedsforum, hvor også private aktører kan indgå. Samtidig fortsætter Hvidvasksekretariatet aktivt med at skabe relationer til relevante aktører gennem udgivelse af rapporter, oplæg på konferencer og hos brancheforeninger og bilaterale møder med relevante parter. Relationerne er helt afgørende for, at den viden, Hvidvasksekretariatet opbygger, formidles hurtigt videre til relevante aktører og kan anvendes til at gøre det sværere at lave hvidvask og terrorfinansiering. Relationerne er samtidig en kilde for os til vigtig viden om trends, trusler og sårbarheder på specifikke områder.

Den stigende digitalisering, professionalisering og internationalisering, vi ser på hvidvaskområdet, betyder, at Hvidvasksekretariatet i 2022 kommer til at prioritere det internationale samarbejde på strategisk vigtige områder som fx organiserede kriminelle, hvidvaskrådgivere og misbrug af legale virksomhedsstrukturer. Det afspejler sig også i de internationale fora, vi prioriterer i år. Foruden det generelle arbejde i FATF og Egmont, deltager vi i månedlige møder i Europols Joint

Financial Investigation Group (JFIG), som blandt andet handler om digitalisering og organiseret økonomisk kriminalitet.

I forhold til misbrug af legale virksomhedsstrukturer deltager Hvidvasksekretariatet i to internationale projekter: I Egmont-regi deltager vi i et projekt om handelsbaseret hvidvask, der skal styrke forståelsen af området og de risikoindikatorer, vi kan holde øje med. Derudover deltager vi i et projekt, der skal se på muligheden for at identificere reelle ejere af virksomheder og komme med input til EU-kommissionen i forhold til ændringer på området for registrering af reelle ejere.

Hvis du vil vide mere om Hvidvasksekretariatets arbejde, læse kvartalsrapporter eller have adgang til temarapporter, så tjek sitet hvidvask.dk.

Har du spørgsmål, input eller andet, er du altid velkommen til at kontakte os på fiu@politi.dk.